

Republika Hrvatska
Općinski sud u Bjelovaru - Stalna služba u Daruvaru
Stjepana Radića 27
43500 Daruvar

Poslovni broj: P-559/2019-55

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

R J E Š E N J E

I

P R E S U D A

Općinski sud u Bjelovaru - Stalna služba u Daruvaru po sucu Damiru Palatinuš, kao sucu pojedincu u pravnoj stvari tužitelja Gorana Vuković, OIB: 10332481044, Sasovac 68, zastupanog po punomoćniku Krunoslavu Markovinović, odvjetniku iz Bjelovara, protiv tuženika Erste & Steiermärkische bank d.d., Rijeka, Jadranski trg 3/a, OIB: 23057039320, zastupanog po punomoćnicima odvjetnicima iz Odvjetničkog društva Metelko, Knežević & Partneri d.o.o., Zagreb, radi isplate, nakon 28. listopada 2026. godine održane i zaključene usmene glavne rasprave u nazočnosti zamjenika punomoćnika tužitelja odv. vježbenice Dore Markovinović i zamjenika punomoćnika tuženika odv. vježbenice Anđele Kalac, temeljem odredbe članka 335. Zakona o parničnom postupku, dana 29. listopada 2026. godine

r i j e š i o j e

Dopušta se preinaka tužbe u pravnoj stvari tužitelja Gorana Vuković, protiv tuženika ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK d.d. Rijeka, radi isplate, sukladno podnesku tužitelja od 23. lipnja 2026. godine.

p r e s u d i o j e

I Tužitelj se odbija s tužbenim zahtjevom kao neosnovanim koji glasi:

„Nalaže se tuženiku Erste&Steiermarkische Bank d.d. (OIB 23057039320), Rijeka, Jadranski trg 3/a isplatiti tužitelju Goran Vuković (OIB 10332481044), Sasovac 68, Nova Rača, ukupan novčani iznos od 6.086,61 eura (slovima:šesttisućaosamdesetšesteura i šestdesetjedancent) s osnove ništetne odredbe o valutnoj klauzuli švicarski franak (CHF) i s osnove ništetne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, uvećano za pripadajuću zakonsku zateznu kamatu koja na iznos od:

6.086,61 eura teče od 1. listopada 2015. godine do isplate,

po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, tekućom od dana dospijeca svakog pojedinačnog iznosa do 31. srpnja 2015. godine, a od 1. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2023. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, odnosno sukladno odredbi članka 29. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima, sve u roku 15 dana.“

II Nalaže se tuženiku Erste&Steiermarkische Bank d.d. (OIB 23057039320), Rijeka, Jadranski trg 3/a isplatiti tužitelju Goran Vuković (OIB 10332481044), Sasovac 68, Nova Rača, ukupan novčani iznos od 3.180,91 eura (slovima: tritisuće sto osamdeset eura i devedeset jedanaest cent) s osnove zakonske zatezne kamate na preplaćene iznose zbog povećanog tečaja valute CHF i promjenjive kamatne stope, uvećano za pripadajuću zakonsku zateznu kamatu koja na iznos od:

3.180,91 eura teče od dana podnošenja tužbe 3. lipnja 2019. do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, tekućom od dana dospijeca svakog pojedinačnog iznosa do 31. srpnja 2015. godine, a od 1. kolovoza 2015. godine do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2023. godine do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, odnosno sukladno odredbi članka 29. stavka 2. Zakona o obveznim odnosima, sve u roku 15 dana,

Tužitelj se odbija s dijelom tužbenog zahtjeva kojim potražuje zakonsku zateznu kamatu na iznos od 3.180,91 eura za period od 1. listopada 2015. godine do 2. lipnja 2019. kao neosnovanim.

III. Svaka stranka nosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

1. Kod ovog suda tužitelj Goran Vuković iz Sasovca protiv tuženika ERSTE & STEIERMÄRKISCHE BANK d.d., Jadranski trg 3a, Rijeka, podnio je tužbu, radi isplate.

2. U tužbi se navodi da je tužitelj kao korisnik kredita zaključio sa tuženikom kao kreditorom Ugovor o kreditu, broj ugovora: 2402006-103126216/51401652 -

5103679034 od 17. rujna 2007. godine, a kojim ugovorom je tuženik omogućio tužitelju korištenje kredita u novčanom iznosu od 50.000,00 CHF po srednjem tečaju tuženika kao kreditora na dan puštanja kredita u tečaj. Kredit je bio namjenski i to stambeni za kupnju nekretnine. Člankom 8. Ugovora o kreditu ugovorena je redovna kamatna stopa od 8,250% godišnje, promjenjiva, u skladu s važećim odlukama banke. Način otplate kredita detaljno je reguliran člankom 7. predmetnog ugovora, a isto proizlazi i iz otplatnog plana priloženog uz ugovor. Mjesečni anuiteti dospijevaju na naplatu prvog dana u mjesecu. Predmetni ugovor je očiti primjer tipskog ugovora, bez bilo kakve mogućnost tužitelja da utječe na njegov sadržaj odnosno na sadržaj njegovih ugovornih odredbi. Prilikom zaključenja ugovora, tužitelju ni na koji način nije bilo predloženo, niti dano do znanja na koji se način kamatna stopa mijenja, već je samo rečeno da je ista promjenjiva i da se mijenja jednostranom odlukom banke. Tužitelj u trenutku zaključenja ugovora, a ni kasnije tijekom njegovog izvršavanja, nije znao, niti je mogao znati, na koji se način kamatna stopa mijenja ili će biti mijenjana u budućnosti. Nikakva metodologija izmjene kamatne stope tužitelju nije predložena, niti mu je išta o načinu promjene kamatne stope bilo rečeno. Tužitelju u trenutku zaključenja ugovora o kreditu nisu dani nikakvih opći, ni posebni uvjeti poslovanja banke, nikada mu nisu dostavljene bilo kakve Odluke tužene banke o promjenama kamatne stope, već je samo sporadično znao dobiti obavijest o tome da se kamatna stopa mijenja, a iz koje obavijesti se ništa ne može iščitati, osim da je kamatna stopa promijenjena, a na takvu promjenu tužitelj ni na koji način nije mogao utjecati, niti je mogao znati parametre za izračun promijenjene kamatne stope. Svu potrebnu dokumentaciju za ovu tužbu tužitelj je zatražio naknadno od tuženika prije podnošenja tužbe. Tužitelj također ističe kako je osoba bez ikakvog praktičnog, ili pak teorijskog znanja o financijskim kretanjima i uvjetima koji vladaju i utječu na financijski i bankarski sektor odnosno tijek novca. Iz svega je jasno da je tužena predmetni ugovor o kreditu sa tužiteljem zaključila, a da prije i u vrijeme zaključenja ugovora, pa i tijekom njegovog izvršavanja, kao trgovac potrošač, nije tužitelja u cijelosti informirala o svim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, a koje ponašanje tužene je u konačnici sankcionirano donošenjem pravomoćne presude u kolektivnom sporu za zaštitu potrošača. Kao što je prethodno navedeno, člankom 8. predmetnog Ugovora o kreditu, tužena banka u ugovor o kreditu ugradila je odredbe kojima je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva i to na osnovi jednostrane odluke banke o kamatnim stopama, ali o kojoj se odredbi ni na koji način nije pojedinačno pregovaralo. Zbog navedenog nedostatka pojedinačnog pregovaranja, uglavak o promjenjivoj kamatnoj stopi protivan je kogentnim odredbama članka 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine” br. 79/07, 125/07 i 79/09), koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora, kao i za vrijeme njegovog izvršavanja, s tim da je posljedica nepoštenosti ugovorne odredbe njezina ništetnost, a kako to proizlazi i odredbe članka 102. citiranog Zakona o zaštiti potrošača, kao i pravomoćne presude Trgovačkog suda u Zagrebu. O ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi, koja se mijenja jednostranom odlukom banke, a o kojoj se odredbi ni na koji način nije pregovaralo, već su se pravomoćno izjasnili domaći sudovi i to povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, a o čemu postoji pravomoćna presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. godine, a koja presuda je u cijelosti potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj 43 PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. godine, a kojom presudom su u cijelosti odbijene žalbe svih sedam tuženih banaka te potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/12 od

4. srpnja 2013. godine. Potrebno je naglasiti da je posljednja presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske donesena nakon što je Vrhovni sud Republike Hrvatske još ranije odbio revizije sedam tuženih banaka protiv presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. godine u dijelu koji se odnosi na nepošten način ugovaranja promjenjive kamatne stope, dok se posljednja presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. godine odnosi i na ugovornu odredbu kojom se glavnica kredita veže uz valutu švicarski franak. Naime, donošenjem posljednje presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. godine nedvojbeno je utvrđeno da je svih sedam tuženih banaka postupalo nepošteno kada su u ugovore o kreditima glavicu kredita vezale uz valutu švicarski franak, a koje odredbe su prosječnom potrošaču nerazumljive, nepoštene i slijedom toga ništetne jer su banke propustile informirati potrošače o svim rizicima koji proizlaze iz ugovaranja takve ugovorne odredbe, a isto je tako pravomoćno odlučeno da su i odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi također nerazumljive, bez jasnih parametara na koji se način kamate stope mijenjaju, bez mogućnosti pojedinačnog pregovaranja o konkretnoj odredbi ugovora koja se odnosi na promjenjivu kamatnu stopu, a slijedom čega je takva odredba nepoštena, a u konačnici, kako je gore i opisano, ništetna. Polazeći od pravila da odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene protiv tuženog trgovca, tužitelj kao korisnik kredita ima pravo ovom tužbom postaviti zahtjev prema tuženiku kao kreditoru za isplatom - vraćanjem (restitucijom) svega onoga što je tuženik više primio na osnovi pravomoćno utvrđenih ništetnih odredaba ugovora o kreditu, a koje odredbe se odnose na vezanje glavnice uz valutu švicarski franak, te u odnosu na odredbe o promjenjivim kamatnim stopama. S obzirom na sve navedeno, uvažavajući stav sudske prakse prema kojem su banke obuhvaćene pravomoćnom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/12 za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, a na osnovu ugovaranja nepoštenih, a samim time i ništetnih odredaba o glavnici kredita vezanoj uz valutu švicarski franak i promjenjivoj kamatnoj stopi, dužne svojim klijentima vratiti sve ono što je na ime ugovorene ništetne valutne klauzule i promjenjive kamate stope više plaćeno, a uzimajući u obzir one parametre koji proizlaze iz zaključenog ugovora na dan njegovog zaključenja odnosno uzimajući tečaj CHF na dan zaključenja ugovora i početno ugovorenu kamatnu stopu, tužitelj ima pravni interes podnijeti predmetnu tužbu protiv tuženika. Prije podnošenja ove tužbe, a kako bi se tužbeni zahtjev mogao što preciznije postaviti, tužitelj je po ovlaštenom sudskom vještaku knjigovodstveno - financijske struke proveo predvještačenje iz kojeg proizlazi kako je tužitelj temeljem gore opisanih nepoštenih odnosno ništetnih odredaba ugovora o kreditu tuženiku preplatio ukupan iznos od 65.737,61 kn bez kamata. Prema nalazu vještaka iz naručenog predvještačenja proizlazi kako je tužitelj u preplati u 2009. godini u iznosu od 3.480,72 kn, u 2010. godini u iznosu od 6.362,24 kn, u 2011. godini u iznosu od 10.926,27 kn, u 2012. godini u iznosu od 11.729,52 kn, u 2013. godini u iznosu od 11.259,80 kn, u 2014. godini u iznosu od 11.965,01 kuna, te u 2015. godini u iznosu od 12.663,79 kuna, dok je u 2007. u manjku za 40,73 kn, a u 2008. godini u manjku za 2.609,01 kn. Navedene godine u kojima je iskazan manjak odbijene su od utvrđene pretplate u 2009. godine tako da nakon prebijanja proizlazi da je u 2009. godini pretplata 830,98 kuna. Radi jednostavnijeg izračuna i preglednosti tužbenog zahtjeva, tužitelj tužbeni zahtjev postavlja na način da ukupni iznos pretplate u pojedinoj godini postavlja kao glavicu na koju traži plaćanje zakonske zatezne kamate od prvog dana slijedeće godine. S obzirom na sve navedeno, tužitelj smatra kako su sukladno gore

citiranim presudama odredbe o valutnoj klauzuli i odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u konkretnom slučaju nepoštene, a samim time i ništetne, a o čemu se predlaže tijekom ovog parničnog postupka odlučiti kao o prethodnom pitanju i isto navesti u obrazloženju presude, te u konačnici, a nakon održane glavne rasprave i izvođenja predloženih dokaza, donijeti presudu kojom će se usvojiti tužbeni zahtjev tužitelja.

3. U odgovoru na tužbu tuženik prvenstveno ističe prigovor mjesne nenadležnosti, te skreće pažnju da je odredbom čl. 16. Ugovora o kreditu br. 5103679034 od 17. rujna 2007. godine ugovorena nadležnost suda u mjestu sjedišta Banke. Dakle, parnične stranke su na temelju čl. 70. (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, dalje u tekstu: ZPP), kojim je propisano da se stranke mogu sporazumjeti da im u prvom stupnju sudi sud koji nije mjesno nadležan, uz uvjet da je taj sud stvarno nadležan, ako zakonom nije određena isključiva mjesna nadležnost suda, ugovorile nadležnost Općinskog suda u Rijeci. Time su ugovorne strane, ovdje parnične stranke, ugovorom potvrdile i zakonske odredbe o općemjesnoj nadležnosti za tuženika, i to odredbe čl. 46. i 48. ZPP-a. Također, tuženik ističe kako u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni odredbe čl. 59. ZPP-a na koju se poziva tužitelj, a sve iz razloga što se za primjenu te odredbe pojam "poslovna jedinica" ima tumačiti kao u sudski registar upisana podružnica, a što poslovica tuženika u Bjelovaru zasigurno nije, niti je ikada bila. U prilog navedenog, tuženik predlaže izvršiti uvid u javno dostupne podatke o tuženiku i to aktivni i povijesni izvadak. Stajalište tuženika nalazi se i u recentnoj sudskoj praksi. Tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u rješenju Grl-516/07, u predmetu u kojem se isto tako odlučivalo o mjesnoj nadležnosti po čl. 59. ZPP-a između drugih stranaka, istaknuo: "Ovaj sud je dopisom broj Grl-357/07 od 31. listopada 2007. predmet vratio Općinskom sudu u Daruvaru da od tuženika zatraži podatak da li je poslovica Daruvar upisana u sudski registar kao podružnica tuženika ili status podružnice ima samo Filijala Bjelovar. Tuženik je dopisom od 30. studenog 2007. obavijestio Općinski sud u Pakracu da poslovica tuženika u Daruvaru nije upisana u sudski registar kao podružnica tuženice već Filijala Bjelovar posluje i za područje grada Daruvara. Tužitelji su sukladno odredbi čl. 59. ZPP-a izabrali za suđenje sud na čijem se području nalazi poslovna jedinica tuženika. Kako tuženik nema svoju podružnicu u Daruvaru, već tuženikova Filijala Bjelovar iz Bjelovara, posluje i za područje grada Daruvara to je u ovom predmetu mjesno nadležan Općinski sud u Bjelovaru." Dakle, sud čija je nadležnost sporazumno određena i sud čija je nadležnost za suđenje ustanovljena zakonom su istovjetni, pa je za suđenje u ovoj stvari nedvojbeno mjesno nadležan Općinski sud u Rijeci.

Nadalje, tuženik u odgovoru na tužbu navodi kako u cijelosti spori osnovanost i visinu tužbenih zahtjeva tužitelja i to s više osnova, koje će u nastavku iznijeti.

O KONVERZIJI KREDITA SUKLADNO ODREDBAMA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POTROŠAČKOM KREDITIRANJU NN 102/2015

Odlučna činjenica u ovom postupku jest da su tužitelj i tuženik dana 2. veljače 2016. godine sklopili Aneks I Ugovora o kreditu broj 5103679034 (dalje u tekstu: Aneks) kojim je izvršena konverzija osnovnog kredita iz CHF u EUR u) sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15 - dalje u tekstu: ZIDZPK/15). Tim Aneksom su parnične stranke izmijenile osnovni Ugovor o kreditu, bez značaja obnove, na način da je tužiteljev kredit koji je bio denominiran u kunama s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR odnosno položaj tužitelja je izjednačen s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Dakle, Aneksom je promijenjena ugovorena valutna klauzula i ugovorna kamatna

stopa iz osnovnog ugovora čime je tužitelj prihvatio i promjenjivu kamatnu stopu (određeno strukturiranu u čl. 6. Aneksa), a koja kamatna stopa se primjenjivala na kredite iste vrste s valutnom klauzulom u EUR od dana sklapanja osnovnog ugovora. Tuženik je pravovremeno i u skladu s odredbama ZIDZPK/15 dostavio tužitelju izračun konverzije kredita sa stanjem na dan 30. rujna 2015., zajedno s prijedlogom izmijenjenog ugovora o kreditu. Dakle, potpisivanju Aneksa je sukladno zakonskoj obvezi prethodio prihvrat izračuna konverzije i to nakon primitka svih zakonom propisanih informacija, omogućavanja provjere tih informacija te potvrde kalkulatora od strane ovlaštenog revizora. Sukladno odredbi čl. 19. c toč. 4. ZIDZPK/15 prilikom konverzije kredita uzeti su u obzir cjelokupni iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka u CHF te su navedeni cjelokupni iznosi pretvoreni u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a sukladno odredbi čl. 19. c stavku 1. točki 3. ZIDZPK/15 ("sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospeljeća glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana...") pri izračunu konverzije uzeta je valuta kredita (CHF - EUR) i tijekom kamatnih stopa, kako za CHF kredit tako i za EUR kredit. Tuženik je prilikom konverzije predmetnog kredita, sukladno ZIDZPK/15, početno utvrđeni otplatni plan Ugovora o kreditu u CHF sa svim njegovim izmjenama zamijenio sa novim otplatnim planom u valutnoj klauzuli u EUR sastavljenim uzimajući u obzir sve izmjene ugovorenih uvjeta i ostale promjene koje su tijekom trajanja osnovnog Ugovora o kreditu u CHF imale utjecaj na izmjenu početno utvrđenog Otplatnog plana i anuiteta odnosno nesporno je da je tuženik prilikom izrade izračuna konverzije obuhvatio i glavnice i kamate koje su sastavni dio otplatnog plana kredita. Dakle, ukratko, postupak konverzije sukladno odredbama ZIDZPK/15 proveden je na sljedeći način:

1. utvrđen je iznos glavnice kredita s valutnom klauzulom u eurima na dan isplate kredita s valutnom klauzulom u švicarskim francima po srednjem tečaju tuženika na dan isplate kredita;
2. definirana je kamatna stopa koja je vrijedila za kredit s valutnom klauzulom u eurima iste namjene, roka i iznosa, na dan isplate kredita s valutnom klauzulom u švicarskim francima. Također su uzete u obzir i promjene kamatnih stopa tijekom razdoblja koje su primijenjene na korisnike kredita s valutnom klauzulom u eurima.
3. kreiran je otplatni plan za novi EURski kredit na način da su rok i dinamika otplate preuzeti iz ugovorenog kredita s valutnom klauzulom u švicarskim francima
4. iznosi koji su uplaćivani u korist partije kredita s valutnom klauzulom u švicarskim francima preračunati su u eure po tečaju na dan uplate te su se iz navedenih iznosa zatvarale dospelje obveze sukladno otplatnom planu za EURski kredit.

Tuženik ističe da je bio u zakonskoj obvezi ponuditi tužitelju sklapanje Aneksa, a tužitelj je taj koji je odlučivao o tome da li želi ili ne želi izmijeniti osnovni ugovorni odnos s tuženikom odnosno tužitelj je imao pravo nastaviti otplatu kredita prema važećim ugovornim uvjetima. Upravo je tužitelj slobodnim očitovanjem volje odlučio urediti ugovorni odnos s tuženikom (tako da se ima smatrati EURskim korisnikom kredita od početka), slijedom čega tuženik smatra u cijelosti neosnovanim tužiteljevu tužbu.

Tuženik ističe da je stajalište kako recentne sudske prakse, tako i pravne teorije da su potrošači sklapanjem Aneksa ugovora o kreditu u CHF kojim je taj kredit konvertiran u kredit s valutnom klauzulom u EUR ugovorno riješili pitanje iznosa koje su možebitno preplatili radi eventualno neosnovanog povećanja stope ugovorne kamate i promjena u tečaju na način da su ti iznosi njima priznati i uračunati u povrat kredita, sada s valutnom klauzulom u EUR, pa su stoga takvi tužbeni zahtjevi u cijelosti neosnovani,

a što proizlazi iz više pravomoćnih presuda županijskih sudova kao i iz stručnog članka prof.dr.sc. Siniše Petrovića i doc.dr.sc. Tomislava Jakšića s Pravnog fakulteta u Zagrebu (objavljen u "Pravo i porezi" izdanje ožujak 2019. godine), a gdje autori upravo problematiziraju učinak provedene konverzije sukladno odredbama ZIDZPK/15 na zahtjeve potrošača u pojedinačnim sudskim postupcima. Osim toga i Vrhovni sud Republike Hrvatske je u odluci od 3. rujna 2019. godine, posl.br. Rev 2221/18, a kojom odlukom je potvrđena odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. godine u dijelu kojim se utvrđuje da su Banke (pa tako i tuženik) povrijedile kolektivne interese potrošača ugovarajući valutu uz koju je vezana glavnica švicarski franak istaknuo sljedeće: "Kod činjenice da je tužitelj odlukom Vlade Republike Hrvatske u smislu odredbi ZZP/09 određen osobom ovlaštenom za pokretanje postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, a tužitelj pokrenuo ovaj postupak vezano za ništetnost ugovornih odredbi iz ugovora o kreditiranju u kojima je ugovoren švicarski franak kao valuta uz koju je vezana glavnica kredita, a koji ugovori su sklapani u razdoblju 2004.-2008., a za koje ugovorne odredbe tužitelj smatra da su nepoštene te ništetne, onda se nameće zaključak kako je tužitelj imao pravni interes za pokretanje ovog postupka u vrijeme podnošenja tužbe, a koji pravni interes postoji i dalje, unatoč tome da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine broj 102/15) omogućeno korisnicima tih kredita konverzija iznosa kredita vezanih uz švicarski franak vezati uz EUR. To stoga što je tim Zakonom potrošačima - korisnicima kredita ponuđena mogućnost konverzije kreditnog duga vezanog uz švicarski franak, vezati uz valutu EUR, ali ne kao njihova obveza, što znači da su i dalje u neodređenom broju ostali na snazi ugovori sklopljeni sa valutnim klauzulama u švicarskim francima, a time i dalje pitanje valjanosti takvih ugovornih odredbi ostalo sporno. U takvim okolnostima i dalje postoji pravni interes tužitelja za vođenje ovog postupka."

Dakle, argumentum a contrario iz citiranog dijela obrazloženja odluke VSRH-a proizlazi da je VSRH izrazio pravno stajalište prema kojem potrošači koji su izvršili konverziju svojih CHF kredita sukladno ZIDZPK (NN 102/15) nemaju valjanu pravnu osnovu utvrđivati ništetnim ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli te posljedično potraživati bilo kakva navodna obeštećenja s te osnove. Ovo iz razloga što je provedenom konverzijom upravo voljom potrošača izjednačena pozicija korisnika kredita u CHF s pozicijom korisnika kredita u EUR, dakle, provedenom konverzijom riješena su sva sporna pitanja među ugovornim stranama, a koja su i predmet ovoga spora. Stoga se i zbog navedenog tužbeni zahtjev ukazuje kao u cijelosti neosnovan.

Podredno, ukoliko sud ne odbije tužbeni zahtjev tužitelja iz gore navedenih razloga, tuženik ističe da je tužbeni zahtjev tužitelja neosnovan i zbog sljedećih razloga. Tuženik ističe prigovor zastare iz razloga što je cjelokupno potraživanje tužitelja u zastari. Na zahtjev tužitelja za isplatu ima se primijeniti trogodišnji zastarni rok imajući u vidu plaćanja koja je tužitelj vršio po uvećanim anuitetima i to sve u smislu odredbe čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (u daljnjem tekstu: ZZP) u svezi odredbe čl. 230. Zakona o obveznim odnosima (dalje u tekstu: ZOO). Odredbom čl. 118. ZPP-a propisano je da odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz članka 106. stavka 1. ovoga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. Dakle, zakonodavac je tu jasno predvidio da se u postupcima koje potrošači osobno pokrenu radi o postupcima o naknadi štete, pa se u tom smislu ima primijeniti trogodišnji zastarni rok propisan odredbama ZOO-a. Stoga, tuženik

ističe da ZZP jasno određuje pravni osnov tužbenih zahtjeva za isplatu, koje bi potrošači kao tužitelji s osnove presude donesene u kolektivnom sporu isticali protiv tuženika u pojedinačnim sporovima, a to je naknada štete koja bi potrošačima bila prouzročena kroz primjenu nepoštene ugovorne odredbe (a koja ne bi bila otklonjena kroz primjenu fiksne kamatne stope).

O NEDOPUŠTENJOJ 1 NEPOŠTENJOJ PRIMJENI VALUTNE KLAUZULE IZRAŽENE U CHF

a) o odluci VTS-a i VSRH-a u kolektivnom postupku

Dana 17. rujna 2019. godine objavljena je odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 3. rujna 2019. godine, posl.br. Rev 2221/18, a kojom odlukom je potvrđena odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. godine u dijelu kojim se utvrđuje da su Banke (pa tako i tuženik) povrijedile kolektivne interese potrošača ugovarajući valutu uz koju je vezana glavnica švicarski franak. Tuženik prije svega ističe da smatra da su obje gore navedene odluke nepravilne i nezakonite. VSRH u cit. odluci nije iznio nikakve nove okolnosti što se tiče navodnih povreda učinjenih s aspekta kolektivne zaštite, odnosno samo se pozvao na utvrđenja VTS-a iz pobijane odluke. S tim u vezi tuženik ističe da je sam VT S (a kako je to potvrđeno i odlukom V SRH-a) istaknuo kako njegovi zaključci u postupku kolektivne zaštite nisu primjenjivi na pojedinačne postupke, budući da je on samo ocjenjivao okolnosti koje su postojale u tzv. predugovornoj fazi (reklame i oglasi), a ne u fazi pojedinačnih pregovora i kako se, stoga, u pojedinačnim postupcima moraju uzeti u obzir informacije koje su potrošačima bile na raspolaganju prije, prilikom i za vrijeme sklapanja ugovora o kreditu. Stoga, nastavno na gore navedeno, u ovom postupku je potrebno utvrditi da li je u fazi pregovaranja oko sklapanja predmetnog ugovora o kreditu i samog sklapanja ugovora tužitelj bio odgovarajuće informiran glede valute za koju se veže glavnica kredita odnosno da li je banka upozorila tužitelja kao budućeg korisnika kredita na posljedice porasta vrijednosti strane valute (švicarskog franka) za njegove kreditne obveze.

b) o informiranosti tužitelja i postupanju tuženika u fazi pregovora

U svjetlu prethodno navedenog, tuženik ističe kako su tužitelju bile dostupne sve informacije prije, prilikom i za vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu na takav način da je mogao shvatiti ekonomske posljedice ugovaranja kredita u kojem se glavnica kredita veže za valutu švicarski franak. Naime, tuženik je prvenstveno u reklamnom materijalu kao i oglasima:

- > u ponudi nudio kredite uz valutnu klauzulu u CHF, EUR i USD (a ne isključivo ponudu kredita u CHF);

- > ni na koji način nije preferirao, sugerirao ili nagovarao druge potrošače pa tako i tužitelja na bilo koju opciju iz ponude;

- > težište stavio na kreditiranje bez jamaca dakle na opću ponudu stambenih kredita bez jamaca;

- > isticao je da svako kreditno zaduživanje, bez obzira na valutnu klauzulu predstavlja određeni rizik kojeg tražitelj kredita pa tako i tužitelj mora biti svjestan;

- > na letcima egzaktno, grafički prikazao kretanje tečaja CHF, EUR i USD u odnosu na kunu za razdoblje od 6 (šest) godina prije 2004;

Tuženik nadalje napominje kako su potrošačima pa tako i tužitelju prilikom savjetovanja u bankama predočavani i uručivani obrasci u kojima se decidirano pojašnjava pojam valutne klauzule, te promjena tečajeva stranih valuta za koje je vezana valutna klauzula (npr. EUR, CHF ili USD) koja utječe na promjenu iznosa povrata kredita (glavnica, kamate, naknada. . .) u kunama. U svim poslovnicama Banke svakodnevno je moguće provjeriti i tečaj određene strane valute, a navedene

informacije tužitelj je mogao dobiti i na besplatnom info telefonu Banke 0800 7890 ili na Internet stranici Banke www.erstebank.hr. Tuženik je tužitelja kao i općenito potrošače upozoravao i informirao o valutnoj klauzuli i to na više različitih načina:

i. Iz Ugovora o kreditu koji prileži spisu vidljivo je da sadrži posebnu odredbu VALUTNA KLAUZULA u kojoj je jasno i nedvojbeno navedeno da će se povrat obveza iz ugovora obračunavati po srednjem tečaju ERSTE BANKE za CHF (po istom onom po kojemu je i korisnik kredita primio sredstva), te da je korisnik kredita upoznat s mogućim promjenama iznosa anuiteta u kunama a koji može nastati uslijed promjene tečaja. Nadalje tužitelj je potvrdio svojim potpisom da ga je tuženik informirao o posljedicama i svim eventualnim rizicima tečaja.

ii. Iz Informacija Pojam «valutna klauzula» i rizici financiranja u kunama s valutnom klauzulom - koji su svi potencijalni korisnici kredita mogli preuzeti i koji su bili na dispoziciji svim potencijalnim potrošačima pa tako i tužitelju u poslovnica jasno je vidljivo da je tuženik dao upozorenje korisnicima kredita. U navedenom dokumentu stoji jasno upozorenje da promjena tečaja stranih valuta za koje je vezana klauzula (npr. EUR, CHF ili USD) utječe na promjenu iznosa povrata kredita u kunama. Navedeni dokument sadrži i primjer promjene mjesečnih anuiteta kada je mjesečni anuitet EUR 100.- . Pa tako se navodi da ukoliko jedan mjesec srednji tečaj banke iznosi kn 739,54 za 100 Eur, a slijedeći mjesec 753,36 za 100 Eur, tada je obveza korisnika kredita za taj mjesec da vrati iznos od kn 753,36. Dakle, prikazan je primjer u Eurima iz kojeg je vidljivo da se mjesečni anuitet u razmaku od samo jednog mjeseca može promijeniti za skoro 2%. Naravno u slučaju da se tečaj promijeni na niže tada je i obveza korisnika kredita manja.

Nadalje, u istom dokumentu tuženik informira potrošače pa tako i tužitelja da je svakodnevno moguće provjeriti tečaj određene strane valute i to na besplatnom telefonu banke ili na internet stranici banke. Također je tuženik u tom dokumentu informirao korisnike kredita da ne može preuzeti odgovornost niti jamčiti na bilo koji način za eventualne slučajeve povećanja kunske protuvrijednosti iznosa pri otplati kredita uslijed promjene tečaja.

iii. Iz brošure Stambeni krediti ERSTE BANKE koja je bila prilog uz "Novi list", a koja su također dobivali potencijalni korisnici kredita u banci pa tako i tužitelj, također je vidljivo da je tuženik upozoravao i posebno na rizik podizanja kredita uz valutnu klauzulu u švicarskim francima ili američkim dolarima. Iz nje je vidljivo da je tuženik dao informaciju o kretanju valuta unazad šest godina prema kojoj se vidi da je tečaj EUR bio najstabilniji, potom tečaj CHF-a te nakon toga USD-a. Također je tuženik dao preporuku korisnicima kredita da kredit vežu uz valutnu klauzulu ovisno o primanjima koja imaju i koja su im vezana za neku od navedenih valuta.

iv. Iz brošure Hipotekarni krediti, bilo je razvidno da je tuženik obavijestio tužitelja o mogućnosti podizanja kredita kako u valutnoj klauzuli u EUR, tako i u valutnoj klauzuli u CHF te da su oba modela prezentirana na jednak način. Obzirom da je tužitelj kao potrošač imao pravo izbora valute za koju će biti vezane obveze iz ugovora o kreditu, jasno je da se ne može smatrati da se nije pregovaralo o bitnim sastojcima ugovora, konkretno valutnoj klauzuli.

v. Svaki korisnik kredita pa tako i tužitelj također je dobio brošuru u kojoj je naveden Grafički prikaz kretanja tečajeva CHF, USD i EUR u periodu od 1998 g. do 2004g. godine u kojoj je tuženik počeo odobravati kredite uz valutnu klauzulu u CHF. Iz navedenih grafova upravo je vidljivo da se tečaj CHF-a u odnosu na kunu kretao u rasponu od 1 CHF = 4,2 kune do 1 CHF = 5,2 kune, dok se tečaj kune u odnosu na Euro kretao od 7 kn za 1 Euro do 7,7 kuna za jedan Euro. Iz navedenog proizlazi da su korisnici kredita u CHF pa tako i tužitelj bili informirani da je volatilnost tečaja kune

u odnosu na CHF u zadnjih šest godina bila znatno veća u odnosu na volatilnost tečaja kune u odnosu na Euro.

Dakle, iz svega gore navedenog proizlazi kako je postojalo sasvim dovoljno informacija temeljem kojih bi tužitelj mogao razumjeti ekonomske posljedice ugovaranja valutne klauzule vezane uz švicarski franak odnosno po stajalištu tuženika tužitelj je itekako bio obaviješten o riziku intervalutarnih promjena u valutnoj klauzuli vezanoj za švicarski franak. Nadalje, i u razgovoru sa službenicima banke tužitelju je bilo u dovoljnoj mjeri pojašnjeno značenje ugovaranja odredbe kojom se glavnica kredita veže uz valutu švicarski franak, pa, stoga, tuženik na utvrđivanje tih okolnosti predlaže saslušanje gđe. Danice Kozica (voditelja Službe upravljanja ciljanim proizvodima, a kasnije direktor Direkcije podrške prodaji), koja u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora bila zadužena za nadzor i koordinaciju rada zastupnika tuženika u pogledu ugovaranja ugovora o kreditu ovakve vrste te gđe Dušanke Petrović i gosp. Dražena Sabolića, koji su ugovarali ovaj kredit s tužiteljem. Predloženim svjedocima tuženik želi dokazati razinu informacija koje su bile pružene tužitelju odnosno da je tužitelj bio sasvim dovoljno informiran o riziku sklapanja predmetnog ugovora o kreditu kako prije, tako i za vrijeme sklapanja ugovora o kreditu. U prilog tome govori i činjenica da je gđa. Kozica svim zaposlenicima u nadležnim službama tuženika poslala mail u kojem je sadržana jasna uputa kako odgovarati na pitanja klijenata prilikom sklapanja ugovora o kreditu s valutnom klauzulom, pri čemu je posebno naglašeno da je izuzetno bitno klijente osvijestiti o promjenjivosti anuiteta u kunama u ovisnosti o promjeni tečaja.

c) o nepostojanju «ekstra profita» Banke

Tuženik također ističe kako tužena niti je ostvarila, niti može ostvariti ekstra profit na tečajnim razlikama jer je i sama zadužena u CHF te tako trpi isti tečajni rizik u CHF. Tome govori u prilog i činjenica da banka ne bi smjela imati obvezu u devizi, a potraživanje u kunama. Bilo kakvo odstupanje stvara valutni rizik koji si Banka ne može priuštiti. Odnosno, primjera radi, otplate duga od strane korisnika kredita u iznosu od 100 CHF, banka podmiruje svoju obvezu u iznosu od 100 CHF prema svojem vjerovniku. Naravno, tuženik je imao na stotine različitih kredita vezanih uz CHF, a financirani su iz stotina različitih izvora u CHF, različite ročnosti u odnosu na pojedinačne plasmane klijentima. Samim time tijekom perioda otplate moguće da se Banci otvori devizna pozicija, ali zbog valutnog rizika tuženik ju uvijek zatvarao, pri čemu je iz podataka koji se dostavljaju razvidno u kojoj mjeri je bila otvorena devizna pozicija tuženika. Odnos obveza i potraživanja u stranim valutama u bankarskom poslovanju strogo je reguliran i kontroliran od strane Hrvatske Narodne Banke (dalje HNB) koja je, svojom Odlukom o ograničavanju izloženosti kreditnih institucija valutnom riziku (NN 38/2010 i 62/2011) u čl. 8. propisala da je kreditna institucija dužna krajem svakoga dana uskladiti svoju ukupnu otvorenu deviznu poziciju (razliku između potraživanja i obveza u pojedinoj valuti). Upravo iz toga razloga banka vodi konzervativnu politiku izloženosti valutnom riziku te sukladno tome poštujući gore navedenu Odluku HNB-a, kao i limit iz odluke, Banka ne može i ne smije kredite uz CHF valutnu klauzulu financirati iz kunkskih izvora već isključivo iz CHF izvora. Plasmani Banke denominirani u CHF-u su pokriveni adekvatnim obvezama Banke u istoj toj valuti u skladu sa svim pozitivnim propisima. To je razvidno i iz dopisa HNB-a od 10. lipnja 2013. godine, a iz kojeg jasno proizlaze i sljedeće dvije činjenice:

- promjena tečaja kune prema bilo kojoj valuti ne može bitno utjecati na financijski rezultat kreditnih institucija (strana 2. dopisa HNB-a)
- banke su imale uredno evidentiranu obvezu u CHF (strana 3. dopisa HNB-a)
- tuženik se vodio izrazito konzervativnim pristupom po pitanju otvorenosti svoje devizne pozicije.

Dakle iz svega nesporno proizlazi da je i Banka imala obveze u CHF-u te da stoga nije imala niti ima bilo kakve namjere usmjerene ka ostvarivanju ekstra profita.

U slučaju kada bi se valutna klauzula utvrdila ništetnom kako to predlaže tužitelj, to nikako ne bi značilo da Banka gubi navodno stečeni ekstra profit, nego štoviše da ona kao kreditor snosi izravan gubitak na tečajnim razlikama jer ona i dalje i sama ima kreditnu obvezu prema svojim vjerovnicama.

d) Zaključno

Tužitelj je, kao i svi potrošači, bio dovoljno informiran i bio je svjestan da postoji određeni rizik prilikom podizanja kredita u kojima se glavnica kredita veže za stranu valutu, pa tako i za švicarski franak. Tuženik nadalje smatra da bilo koje podizanje kredita u bilo kojoj valuti per se predstavlja rizik, osobito iz razloga što valute ovise o kretanjima na svjetskoj ekonomiji i nijedna osoba ne može utjecati na eventualne promjene u tom pogledu. Ne samo da je tužitelju kao prosječnom i razboritom potrošaču to jasno, po stajalištu tuženika, to je svakoj osobi jasno. Neživotno je i nelogično da tužitelj nije znao za rizik. Osim toga, donošenje odluke o kreditnom zaduženju predstavlja značajnu obvezu, prvenstveno novčanu, te se takva odluka zasigurno ne može temeljiti samo na reklami bez opširnog prikupljanja daljnjih obavijesti kako kod Banke tako i općenito, a takve obavijesti je Banka stavila na raspolaganje svakom klijentu pa tako i tužitelju kako je ranije opisano. Tuženik ističe kako su ugovaranjem valutne klauzule, tužitelj i tuženik dobrovoljno, prema procjeni vlastitih interesa pristali na rizik promjenjivosti tečaja. Navedeno je razvidno iz činjenice kako se u ponudi tuženika nisu nalazili samo ugovori o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, pri čemu su različiti financijski proizvodi imali različite uvjete. Pritom je iznimno bitno istaknuti da se spomenuti rizik promjenjivosti tečaja odnosi i na svaku drugu valutu u odnosu na kunu, a ne samo na CHF. Naime, razvoj tečaja strane valute nije moguće unaprijed predvidjeti, kako u odnosu na CHF, tako i u odnosu na druge valute. Isto tako, nesporno je da je institut valutne klauzule bio i još uvijek jest općeprihvaćen od svih subjekata u društvu. Svaka osoba, pa tako i tužitelj se već sigurno susretao s pravnim poslovima gdje se cijena, naknada i slično ugovara na temelju tečaja domaće valute (HRK) u odnosu na bilo koju stranu valutu (CHF, USD, EUR i sl.) i stoga svaka osoba kao i tužitelj je svjestan i ne može postati nesvjestan, pa čak i bez obzira koje informacije primi prilikom sklapanja takvog ugovora, da mu obveza ovisi o tečaju te strane valute u odnosu na domaću valutu u trenutku kada bi ta trebao ispuniti tu obvezu, bez obzira na stvarnu vrijednost u trenutku ugovaranja. Dakle, radi se o institutu koji je apsolutno prepoznat, prihvaćen je u našem društvu i upotrebljava se i upotrebljavao se u trenutku sklapanja predmetnog ugovora o kreditu. Svakoj osobi, a ne samo tužitelju, trebalo je biti jasno da sklapa ugovor o dugoročnom kreditu i da se tijekom tako dugog vremenskog razdoblja ne može očekivati da će takav ugovor proizvoditi jednake ekonomske učinke prilikom sklapanja i prilikom konačne otplate kredita. Isto tako, svakoj razumnoj osobi, pa tako i tužitelju je jasno da se svjetska ekonomija bazira na slobodnom tržištu i da se prilike u društvu ekonomske i druge mijenjaju pa tako i tečaj valuta. Slijedom navedenog ne može se smatrati da bi odredba ugovora kojom se glavnica kredita veže uz valutu švicarski franak bila nepoštena, jer sukladno pravilima pravne logike i duhu zaštite potrošača ista ne predstavlja nerazumljivu odredbu. Naime, navedena odredba je jasna, lako uočljiva i razumljiva, a tužitelju kao prosječnom opreznom i pažljivom potrošaču nije moglo ostati nepoznato da je tečaj kune u odnosu na CHF podložan promjenama.

O NIŠTETNOSTI ODREDBE O PROMJENJIVOJ KAMATNOJ STOPI

a) Tuženik ističe kako je sve promjene kamatne stope izvršio sukladno tada važećim pozitivnim propisima. Tuženik je naime prije donošenja ZIDZPK (112/12 i 143/13) bio

u obvezi samo prethodno izvijestiti potrošača o promjeni kamatne stope prije nego što se ona počne primjenjivati na ugovorni odnos s potrošačem, putem sredstava javnog informiranja ili na drugi odgovarajući način (čl. 175. Zakona o bankama, NN 84/02, 141/06), odnosno prema Zakonu o kreditnim institucijama (čl. 308. NN 117/08,) tuženik je bio dužan obavijestiti potrošača o promjeni ugovorene kamatne stope najmanje petnaest dana prije nego što se nova stopa počne primjenjivati, te uz obavijest dostaviti i izmijenjeni otplatni plan. Tuženik je to u ovoj stvari uredno činio. Tuženik se međutim, radi izostanka precizne zakonske regulative u vrijeme sklapanja ugovora, u postupanju prema tužitelju rukovodio i Direktivom Vijeća Europskih zajednica 93/13/EEZ od 05.04.1993. Navedena Direktiva u Prilogu sadrži tzv. sivu listu od devetnaest ugovornih odredaba koje bi se mogle smatrati nepoštenima, a koja lista je kasnije implementirana u odredbu čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača. No za razliku od Zakona o zaštiti potrošača, Direktiva u Prilogu predviđa i slučajeve u kojima određene odredbe sa sive liste nisu ograničenje za sklapanje ugovora, pa tako niti odredba koja trgovcu omogućuje da jednostrano izmijeni ugovor bez valjanog razloga predviđenog ugovorom, ukoliko se radi o odredbi prema kojima pružatelj financijskih usluga pridržava pravo bez prethodne obavijesti izmijeniti kamatnu stopu koju plaća potrošač, u slučaju valjanog razloga, pod uvjetom da se od pružatelja usluga traži da o tome odmah izvijesti drugu ugovornu stranu u najkraćem mogućem vremenu i da je ona tada odmah slobodna raskinuti ugovor (Toč. 2.b Priloga Direktive). Također nije nepoštena niti odredba kojom pružatelj financijskih usluga pridržava pravo jednostrano izmijeniti odredbu o cijeni, koja je uvjetovana kretanjem određenih indeksa, odnosno čimbenika na financijskom tržištu na koje pružatelj usluge nema utjecaj. Treba imati u vidu da je jedan od osnovnih ciljeva Direktive 93/13/EEZ, da se prilikom donošenja ocjene o poštenju pobijane odredbe imaju cijeliti narav robe ili usluge koja je predmet ugovora, te sve okolnosti prije ili prilikom sklapanja ugovora. Kako se ZZP ima tumačiti i u skladu s Direktivom 93/13/EEZ, a sukladno odredbi čl. 145. Ustava RH, ovdje tuženik ističe da postoje određene iznimke od pravila o nepoštenim ugovornim odredbama predviđene Direktivom, koje uključuju i ovdje pobijanu odredbu. Neovisno o tome što takve odredbe nisu inkorporirane u sadržaj ZZP, to ne znači da ih sud treba zanemariti. Prema njima postupanje tuženika nije nepošteno.

b) Metodologija utvrđivanja promjene kamatnih stopa

Tuženiku je pružena zaštita sukladno noveli Zakona o potrošačkom kreditiranju, koja je objavljena dana 02.12.2013., a stupila je na snagu dana 01.01.2014. (dalje u tekstu ZIDZPK NN 143/13). Naime, sukladno navedenoj noveli ZIDZPK tuženik je kao Banka bio u obvezi donijeti novu Metodologiju utvrđivanja promjene kamatnih stopa na kredite i proizvode banke na koje se obračunava ugovorna kamata (dalje u tekstu Metodologija), a kojom Metodologijom se sukladno zakonom predviđenoj obvezi definiraju parametar, fiksna marža te razdoblje promjene kamatnih stopa. Tuženik je postupio sukladno navedenoj obvezi te je donio Metodologiju, koja se primjenjivala i na predmetni ugovorni odnos pa je istom i bila strukturirana kamata u predmetnom ugovornom odnosu i prije sklapanja Aneksa. Tuženik je dakle spomenutoj obvezi udovoljio tako da je za predmetni ugovorni odnos u novoj Metodologiji utvrđivanja promjene kamatnih stopa na kredite i proizvode banke na koje se obračunava ugovorna kamata usklađenje proveo u skladu s vrijednošću parametra na dan 01.12.2013. s primjenom od 01.01.2014. Tuženik je, dakle, tek od stupanja na snagu Metodologije kojom je sukladno zakonom predviđenoj obvezi definiran parametar, fiksna marža te razdoblja promjena kamatnih stopa, odnosno od 01.01.2014. mogao definirati navedene elemente promjenjive kamatne stope, odnosno izmijeniti sadržaj svih ugovornih odnosa s promjenjivom kamatnom stopom, što je tuženik i učinio.

Slijedom navedenog, razvidno je da su intervencijom zakonodavca stranke regulirale svoj ugovorni odnos u pogledu pitanja promjenjivosti kamatne stope već i prije sklapanja Aneksa pa tužitelj nema pravo tražiti i dodatnu zaštitu od suda podnošenjem predmetne tužbe. Potrebno je istaknuti i da je takav način usklađenja u više navrata i od više institucija potvrđen kao zakonit (Ministarstvo financija Republike Hrvatske, Hrvatska narodna banka, VSRH u presudi Revt-294/2014, str. 35., Visoki prekršajni sud u presudi posl.br. FPŽ-139/18 od 29.03.2018. godine). Prema tome, već je kroz ZPK tužitelju pružena takva razina radi koje daljnja sudska zaštita nije potrebna, pri čemu je zakonodavac odgovarajuće cijenio činjenicu da su se ugovorne strane inicijalno opredijelile za primjenu promjenjive kamatne stope, i da je polazeći upravo od tog odabira koncipirao režim pravne zaštite koji je ustanovljen ZPK.

c) Deklaratorna zaštita koju traži tužitelj u ovoj stvari usmjerena je na izmjenu sadržaja ugovornog odnosa

Dogovor o promjenjivoj kamatnoj stopi u sebi obuhvaća dva međusobno povezana i nerazdvojiva dogovora, i to dogovor o odabiru promjenjive kamatne stope, te o načinu podešavanja kamatne stope. Ta dva dogovora samo zajedno mogu činiti dogovor o promjenjivoj kamatnoj stopi, što je uostalom i stav recentne pravne teorije. Ukoliko se iz sadržaja ugovora kroz deklaratornu pravnu zaštitu ukloni način podešavanja visine kamatne stope, kamatna stopa se više ne može smatrati promjenjivom, jer tada od samog zasnivanja ugovornog odnosa ne postoji nikakav dogovor parničnih stranaka u pogledu načina njezinog podešavanja. Takav ugovor pravno je i sadržajno nepotpun, stoga odgovor na pitanje koja se kamatna stopa primjenjuje na ugovorni odnos parničnih stranaka treba potražiti u tumačenju preostalih odredbi ugovora. Odredba čl. 8. st. 1. Ugovora i dalje doduše sadrži odredbu o tome da su ugovorne strane odredile primjenu promjenjive kamatne stope u početnoj visini od 8,25 % godišnje, no jasno je da uslijed izostanka kriterija o načinu podešavanja njezine visine početno ugovorena visina jest njezina trajna visina, budući da druge odredbe ugovora ne daju odgovor na pitanje kako bi promjena takve stope mogla nastupiti. Međutim, ukoliko se ugovor tumači teleološki (ako ne postoji način na koji može doći do izmjene početno ugovorene visine kamatne stope) to samo može dovesti do zaključka da kamatna stopa nije promjenjiva, već da se radi o fiksnoj kamatnoj stopi. Takva naime jedino i može biti kamatna stopa za koju, iako nazvana promjenjivom, u ugovoru nije predviđen način njezinog podešavanja. Nije pak moguće niti pravno dopušteno kamatnu stopu, koju su ugovorne strane izričito predvidjele kao promjenjivu, intervencijom u sadržaj ugovora izmijeniti u fiksnu kamatnu stopu od samog zasnivanja ugovornog odnosa, niti zanemariti valjanost inicijalnog dogovora između parničnih stranaka da će se na njihov ugovorni odnos primjenjivati promjenjiva kamatna stopa. Parnične stranke su u vrijeme zasnivanja ugovora jasno očitovale svoju volju na način da žele da se na njihov odnos primjenjuje promjenjiva, a ne fiksna kamatna stopa, a što uostalom odgovarajuće cijeni i uvažava sam zakonodavac. U pravnoj teoriji uvriježen je stav da se odredbe ugovora imaju primjenjivati onako kako glase, a da se pri tumačenju spornih odredbi treba istraživati i zajednička namjera ugovaratelja, te odredbu tako razumjeti kako to odgovara načelima obveznog prava, posebice kroz načelo slobode uređivanja obveznih odnosa, budući da se pod njime podrazumijeva "sloboda suugovaratelja da samostalno i slobodnom voljom odlučuju hoće li uopće zasnovati određeni obveznopravni odnos, s kime, kojom vrstom ugovora, s kojim sadržajem i redovito u kojem obliku, mijenjati ga i okončati" (Vilim Gorenc, Komentar Zakona o obveznim odnosima, 2005. g., str. 7.). Deklaratorni tužbeni zahtjev stoga se ne može usvojiti bez da se pritom ne postupi protivno Zakonu o potrošačkom kreditiranju i

Zakonu o zaštiti potrošača, ali i bez da se ne povrijedi jedno od osnovnih načela obveznog prava, načelo slobode ugovaranja.

d) Tuženik spori da bi na strani tužitelja nastupila šteta, kao i da bi tuženik ikakvu štetu prouzročio svojim postupanjem tužitelju

Naime, presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske posl. br. PŽ-7129/13 potrošača u skladu sa praksom suda Europske unije, definira kao dobro informiranu, razumnu, pažljivu i opreznu osobu. Tužitelj se stoga ne može prikazivati kao osoba kojoj je moguće "nametnuti" Ugovor određenog sadržaja, na unaprijed formuliranom standardnom obrascu, niti je to životno logično i uvjerljivo. Tužitelja nitko nije silio da sklopi ugovor o kreditu s tuženikom, već je to isključivo rezultat njegove slobodne volje. Ukoliko pak tužitelj želi sebe prikazati kao osobu koja je ugovor sklopila bez da je propitivala njegove odredbe, on tim više ne uživa pravnu zaštitu po režimu koji je ustanovljen odredbama ZPK i ZZP, jer bi iz navedenog proizlazilo da on nije niti želio pregovarati o pojedinim odredbama, već je samo htio što prije ishoditi potrebna novčana sredstva.

U ovoj stvari nije sporno da je tuženik kao pružatelj financijskih usluga, u smislu spomenute odredbe Priloga Direktive i ranije navedenih zakona, u prvoj mogućoj prilici izvijestio tužitelja o izmjeni kamatne stope, te da je pri tome tužitelj imao pravo na raskid ugovora. Takvo držanje sud bi ipak trebao odgovarajuće cijiniti, budući da sadašnji navodi i prijašnje postupanje tužitelja dijametralno suprotni. Stoga, sve i da je na strani tužitelja nastala šteta, njegov doprinos takvoj šteti više je nego očigledan. Nadalje, Zakon o zaštiti potrošača (NN 41/14) odredbom čl. 118., odnosno 138.a (NN 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09, 78/12 i 56/13, dalje u tekstu: ZZP) jasno definira pravni osnov tužbenih zahtjeva za osobe koje protiv tuženika iz kolektivnog spora temeljem iste odredbe pokreću pojedinačne postupke s osnove presude donesene u kolektivnom sporu, a to je naknada štete. Takva pravna osnova jasna je budući da ugovorna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi, temeljem koje je tuženik stekao iznose koji su ovdje predmetom zahtjeva za isplatu nije otpala, već i dalje egzistira. Slijedom svega navedenog, tuženik predlaže naslovnom sudu da odbije tužbene zahtjeve tužitelja kao neosnovane te naloži tužitelju da naknadi tuženiku troškove ovoga postupka.

4. U pogledu prigovora tuženika mjesne nenadležnosti, sud je donesao rješenje broj P-559/2019-9 od 24. siječnja 2022. godine (list 297-303) kojim je odbio prigovor tuženika o mjesnoj nadležnosti, a koje je rješenje je potvrđeno rješenjem Županijskog suda u Zagrebu broj GŽ-1006/2022-2 od 15. travnja 2022. godine (list 368-372).

5. Tijekom postupka od strane tužitelja izvršeno je preciziranje tužbenog zahtjeva podneskom od 6. prosinca 2022. godine (list 408-411).

6. U daljnjem tijeku postupka tužbeni zahtjev preciziran je podneskom tužitelja od 23. lipnja 2026. godine (list 583-585), sve na način naveden u izreci ove odluke.

7. Punomoćnik tuženika istaknuo je prigovor u kojem navodi da se tuženik protivi preinaci tužbenog zahtjeva. U pogledu prethodno navedenog sud je uzeo u obzir da je tužitelj mogao postaviti precizan tužbeni zahtjev tek nakon provođenja financijsko knjigovodstvenog vještačenja, te je stoga dopuštena preinaka tužbe, sve u smislu članka 190 stavak 2 Zakona o parničnom postupku, a sve na način kako je to navedeno u izreci ove odluke. U pogledu preinake tužbe tuženik ističe prigovor zastare na preinačenu tužbu, smatra da se preinačena tužba ima smatrati novom

tužbom u pogledu tijeka zastarnih rokova. U pogledu navedenog prigovora zastare sud smatra da isti nije osnovan iz razloga što je tužitelj tek nakon provedenog vještačenja mogao preinačiti tužbu, riječ je samo o kvantitativnom povećanju iz iste činjenične i pravne osnove, te su samim time neosnovani prigovori o tome da se radi o novoj tužbi za koju bi nastupila zastara.

8. Tijekom dokaznog postupka izvršen je uvid u ugovor o kreditu od 17. rujna 2007. godine (list 4-7), Aneks broj 1 ugovora o kreditu od 02. veljače 2016. godine (list 9-11), otplatni plan (list 12-14, 21-22, 23-24, 25-26, 29), pregled prometa po partiji kredita (list 15-19), obavijest o promjeni kamatne stope (list 20-21, 23), obavijest o kreditu (list 25), obavijest o usklađivanju visine kamatne stope (list 27-28), izračun konverzije kredita (list 30-34), račun broj 235/1/1 (list 35), sudsku praksu (list 48, 50-66), obrazac za prihvrat izračuna konverzije kredita s valutnom klauzulom CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR (list 49), brošure tuženika (list 67-80), e-mail korespondenciju (list 81-83), dopis HNB-a od 7.6.2013. godine (list 84-85), priopćenje za javnost (list 86-91), grafički prikaz otvorenosti devizne pozicije tuženika (list 92-93), metodologiju (list 94-97), obavijest o usklađivanju kamatne stope (list 98), priopćenje za javnost (list 99-100), sudsku praksu (list 101-102, 105-109, 117-119, 134-156, 178-223, 250-296, 312-361, 420-496, 595-624), obračun o izračunu konverzije kredita (list 157-160), izračun konverzije kredita s tablicom (list 161-167), obrazac za prihvrat izračuna konverzije kredita (list 168-169), nacrt aneksa ugovora o kreditu (list 170-175), letak tuženika (list 176-177), učinke podnošenja tužbe za zaštitu kolektivnih interesa (list 224-242), uz suglasnost stranaka pročitano je rješenje Županijskog suda u Zagrebu broj GŽ-1006/2022-2 od 15. travnja 2022. godine (list 368-372), nalaz i mišljenje financijsko-knjigovodstvenog vještaka Marijane Matijević od 28. studenog 2022. godine (list 394-403), pročitani su iskazi tužitelja Gorana Vukovića (list 544-545), te dopuna nalaza i mišljenja financijsko-knjigovodstvenog vještaka Marinele Vuković od 08. veljače 2026. godine (list 552-578).

9. Koje će činjenice uzeti kao dokazane sud je u smislu odredbi članka 8. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22, 155/23 - dalje: ZPP), odlučio prema svom uvjerenju, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka.

10. Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu svega što je pretplaćeno po osnovi nepoštenih i ništetnih ugovornih odredaba u pogledu kamatne stope i valutne klauzule sadržanih u ugovoru o kreditu od 17. rujna 2007. godine (list 4-8), te osnovanost kondicijskog zahtjeva tužitelja nakon sklapanja Aneksa Ugovora o kreditu.

11. Sporno je da li se na predmetni postupak mogu primjenjivati utvrđenja iz pravomoćno okončanog postupka za zaštitu kolektivnih prava i interesa potrošača kojima je utvrđeno da je, između ostalog i tuženik, u ugovorima o kreditu koristio nepoštene i ništetne ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i kojima je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica obveze švicarski franak. Sporni su pravni učinci konverzije kredita, odnosno ništetnosti ugovornih odredaba, obzirom da je tužitelj prihvatio konverziju kredita, te je sporno da li je potraživanje tužitelja u zastari.

12. Uvidom u Ugovor o kreditu od 17. rujna 2007. godine (list 4-8) utvrđeno je da su isti zaključili tuženik, kao banka, i tužitelj, kao korisnik kredita, za iznos 50.000,00 CHF protuvrijednost u kunama obračunata po srednjem tečaju banke na dan puštanja kredita. U točki 7. određeno je da se kredit otplaćuje u jednakim mjesečnim anuitetima, dok je točkom 8. navedenog Ugovora ugovorena je kamatna stopa koja je promjenjiva i u trenutku ugovaranja iznosi 8,250 % godišnje.

13. Uvidom u javno objavljenu presudu i rješenje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/13 od 13. lipnja 2014. utvrđeno je da je Udruga Potrošač - Hrvatski savez udruge za zaštitu potrošača, kao ovlašteno tijelo sukladno Zakonu o zaštiti potrošača, podnijela tužbu Trgovačkom sudu u Zagrebu protiv osam poslovnih banaka, među kojima je i ovdje tuženik, radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, te da je tom presudom potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. u dijelu u kojem je presuđeno da je ovdje tuženik u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača, korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima, koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja obveze po ugovorima o kreditima promjenjiva u skladu s jednostranim odlukama i drugim internim aktima tuženika, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja Ugovora tuženici, kao trgovci, s korisnicima kreditnih usluga, kao potrošačima, nisu pojedinačno pregovarali niti ugovorom utvrdili egzaktnu parametre i metodu izračuna tih parametara koji utječu na odluke tuženika o promjeni stope ugovorene kamate, a što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana utemeljenu na jednostranom povećanju kamatnih stopa, sve na štetu potrošača, pa je time tuženik, kao i ostale tužene banke, u razdoblju od 10. rujna 2003. godine postupao suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br. 96/03) i to člancima 81., 82., 90., a od 7. kolovoza 2007. godine protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/07, 125/07, 79/09 i 89/09) i to člancima 96. i 97., te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

14. Uvidom u javno objavljenu presudu i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj RevT-249/14-2 od 9. travnja 2015. utvrđeno je da je u navedenom dijelu presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014., potvrđena.

15. Nadalje, uvidom u javno objavljenu presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. utvrđeno je da je o tužbi Udruge Potrošač - Hrvatski savez udruge za zaštitu potrošača protiv osam poslovnih banaka među kojima je i ovdje tuženik, odlučeno na način da je utvrđeno kako je tuženik u razdoblju od 1. studenog 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nije kao trgovac potrošača u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih Ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovorenih strana pa je time postupao suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" br.

96/03) i to člancima 81., 82., 90., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008. protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/07, 125/07, 79/09 i 89/09) i to člancima 96. i 97. te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.

16. Uvidom u javno objavljenu presudu i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Rev-2221/2018-11 od 3. rujna 2019. utvrđeno je da je u navedenom dijelu presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018. potvrđena.

17. Odredbom članka 64. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 79/09, dalje ZZP/09) dodan je članak 138.a kojim je propisano da odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 131. stavka 1. toga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz članka 131. stavka 1. toga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

18. Prema odredbi članka 118. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj 41/14, 110/15, dalje ZZP/14), koji je na snazi u vrijeme pokretanja predmetnog postupka, odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz članka 106. stavak 1. toga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača iz članka 106. stavak 1. toga Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

19. U smislu odredbe članka 502.c ZPP fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete i isplatu, što, po ocjeni ovoga suda, uključuje i parnice zbog stjecanja bez osnove, pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava iz članka 502.a. stavak 1. ZPP-a, te će u tom slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

20. Vrhovni sud Republike Hrvatske u svojoj odluci broj Rev-18/2018-2 od 26. svibnja 2020. jasno je izrazio stav kako je odluka u kolektivnom sporu temeljem odredbe članka 502.c ZPP obvezujuća za sudove u pojedinačnim postupcima, odnosno sud je vezan za utvrđenja u kolektivnom sporu i dužan ih je primijeniti. Navedeno iz razloga, jer je svrha odredbe članka 118. ZZP/14 da se odluka iz postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača kojom je utvrđeno da je došlo do povrede propisa o zaštiti potrošača, obligatorno primijeni u pojedinačnim postupcima koje potrošači pokrenu kako bi ishodili konkretnu zaštitu svojih prava. Samo utvrđenje ništetnosti u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača bilo bi bez konkretnog pravnog učinka kada potrošači ne bi svoja subjektivna prava mogli ostvariti u pojedinačnim postupcima.

21. Navedeni direktni učinak tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača koji obvezuje sudove proizlazi i iz presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-3142/2018-2 od 19. ožujka 2019.

22. Tužitelj saslušan kao stranka, u svom iskazu (list 544-545) je naveo da je njemu u banci ponuđeno da uzme kredit koji je vezan uz CHF ili eurima, ali mu je pri tome rečeno da je bolje uzeti kredit u CHF zbog povoljnijih uvjeta odnosno „divljanja eura“. Kredit je korišten za adaptaciju kuće u kojoj živi, nije korišten za poslovne aktivnosti ili poduzetničku djelatnost, već isključivo za stanovanje. Navodi da nije bio upoznat s pojmom valutne klauzule, niti je to posebno razumio.

23. Uzimajući u obzir iskaz tužitelja, te predmetni ugovor iz kojeg proizlazi da se je radilo o gotovinskom kreditu uz hipoteku, te da isti nije iskorišten za nikakvu poslovnu djelatnost, obrt ili sl., proizlazi da je u predmetnom postupku tužitelj imao status potrošača sukladno odredbi članka 3. točka 1. ZPP/03, kojom je određeno, da je potrošač svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njegovom zanimanju, niti njegovoj poslovnoj aktivnosti ili poduzetničkoj djelatnosti.

24. Sud smatra da iz svega navedenog proizlazi da je prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora o kreditu, tuženik svjesno propustio tužitelja u cijelosti informirati o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke o sklapanju ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF, te promjenjivom kamatnom stopom koja se je mijenjala odlukama tuženika. Tuženik je prilikom sklapanja ugovora o kreditu tužitelju kao potrošaču nametnuo ugovorne odredbe koje su tužitelja stavile u neravnopravan položaj, a koje odredbe stvaraju znatnu neravnotežu u pravima i obvezama strana na štetu potrošača, što je suprotno osnovnim načelima obveznog odnosa, savjesnosti i poštenja, te se radi o ništetnim odredbama. Dakle, tužitelj bi imao pravo na povrat u dijelu u kojem je njegova obveza preplaćena i to kao razlika između iznosa obračunatog po tečaju za valutu CHF primijenjenu kod otplate i tečaja na dan isplate kredita, kao i razliku plaćenu po osnovi promjene kamatne stope u odnosu na onu koja je određena kao početno ugovorena.

25. Međutim, nakon izvršene konverzije sa stanjem na dan 30. rujna 2015. pravni odnos između stranaka uređen je Aneksom Ugovora o kreditu od 02. veljače 2016. godine (list 9-11), kojim je utvrđena obveza korisnika kredita na dan 30. rujna 2015. na ime nedospjele glavnice nakon provedbe konverzije.

26. Naime, konverzija kredita izvršena je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ broj 102/15, dalje: ZID ZPK) kojim je bankama naložena izmjena odredbi osnovnog ugovora, te eventualno do tada sklopljenih dodataka i to valute kredita, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita, te se između ugovornih strana postiže sporazum o konverziji na način kako je to propisano tim zakonom.

27. Odredbama ZID ZPK-a, a niti dodacima ugovora o kreditu sklopljenim na temelju tog zakona, izrijeком se ne spominje način rješavanja ugovornih odredbi kojima se u ugovorima o kreditima s valutom u CHF ugovarala promjenjiva kamatna stopa, niti se spominje način rješavanja eventualne ništetnosti ugovornih odredbi koje se tiču promjenjive kamate stope i valutne klauzule, a koja ništetnost je nastupila iz razloga što su banke bez prethodnog pregovaranja sa potrošačima kao korisnicima kredita jednostrano odnosno nepošteno mijenjale početno ugovorenu kamatnu stopu te u ugovorima o kreditu ugovarale nepoštene odredbe o valutnoj klauzuli vezano uz valutu CHF.

28. U svezi navedenog pravnog pitanja osnovanosti kondikcijskog zahtjeva tužitelja na isplatu potraživanja za osnovanog na nepoštenim i ništetnim odredbama temeljnog ugovora u radu nakon sklapanja Aneksa Ugovora o kreditu Vrhovni sud Republike Hrvatske izrazio je svoj stav u odluci Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. godine.

28.1. Vrhovni sud smatra da je ZID ZPK/15 donesen nakon što je ocijenjeno da je u području potrošačkog kreditiranja došlo do znatne neravnoteže u odnosima između korisnika kredita kao potrošača i banaka kao kreditora (trgovca) u odnosu na ugovore o kreditu sklopljene u posebnom razdoblju od 2004. do 2008. koji su denominirani u kunama s valutnom klauzulom u CHF i obzirom da je tečaj CHF izrazito jačao s vremenom te su rasle ugovorene promjenjive kamatne stope što je dovelo u izrazito težak položaj korisnike kredita i potrošača. Stoga je ZID ZPK/15 imao za cilj otkloniti nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i osigurati korisnicima kredita u CHF, odnosno u kunama vezano za tečaj CHF, isti položaj u odnosu na korisnike kredita u valuti EUR. Na temelju odredbi čl. 19.b i čl. 19.c koji su dodani čl. 1. ZID ZPK/15 proizlazi da vjerovnik i dužnik uređuju svoje odnose u pogledu valute obveze i kamatne stope za cijelo razdoblje od sklapanja kredita pa nadalje (na način da se korisnik kredita dovodi u isti položaj kao da je ugovor o kreditu sklopio uz valutnu klauzulu u EUR) s time da se razlika između više uplaćenih iznosa i obveze koju bi potrošač imao da je sklopio ugovor s valutnom klauzulom u EUR računa kao preplata, kojom se ovisno o okolnostima slučaja postupa sukladno dodanoj odredbi čl. 19.c st. 5. ZID ZPK/15.

28.2. Sklapanjem Aneksa Ugovoru o kreditu na temelju odredbi ZID ZPK/15 kojim su stranke iznova od dana sklapanja Ugovora o kreditu uredile svoje odnose u pogledu valute obveze i promjenjivosti kamatne stope, na valjan način, ugovoren među strankama, prestala je obveza tuženice (čl. 160. ZOO) na povrat više plaćenih iznosa s osnove ništetne odredbe o načinu promjene kamatne stope ugovornih kamata i valutne klauzule u CHF, a koja bi obveza proizlazila iz opće odredbe obveznog prava (čl. 1111. st. 1. ZOO) i ti, više plaćeni iznosi, nisu bez pravne osnove ostali u imovini tuženice. ZID ZPK/15 je u odredbama čl. 19.d i čl. 19.e propisao detaljnu, jasnu i transparentnu proceduru koja je prethodila zaključenju Ugovora o konverziji, kao i sadržaj tog ugovora, pa je tužitelj kao potrošač bio u prilici još prije sklapanja Aneksa Ugovora proučiti njegove odredbe.

28.3. U skladu s navedenim, primjena posebnog propisa (ZID ZPK/15) derogira opće odredbe ZOO o pravnim posljedicama ništetnosti na način da se svote koje su plaćene na temelju nepoštenih ugovornih odredbi o jednostranoj izmjeni stope ugovorne kamate te devizne klauzule u CHF, ne vraćaju potrošaču, već su iskorištene u njegovu korist za ispunjenje ugovornih obveza koje su ugovorene valjanim Dodatkom Ugovora o kreditu, a na način kako je to određeno u ZID ZPK/15. Kod toga nije pravno odlučno u kakvom su položaju oni potrošači koji su prihvatili konverziju u odnosu na one koji nisu jer je to bio izbor kojeg je ZID ZPK/15 jasno definirao i u slučaju tog izbora potrošači koji su prihvatili konverziju više se ne nalaze u položaju dužnika iz kredita s valutnom klauzulom u CHF. Dakle, radilo se o valjanom izboru koji je učinjen od strane korisnika kredita i potrošača i u skladu sa zakonom čija ustavnost i zakonitost nije dovedena u pitanje. Stoga nema nejednakosti tužitelja pred zakonom i sudovima jer na potrošače koji su konvertirali kredit primjenjuje se specijalni propis ZID ZPK/15 na temelju kojeg je konverzija kredita provedena i između stranaka zaključen Aneks

ugovoru o kreditu koji izaziva pravne učinke. Nasuprot tome, na potrošače koji nisu proveli konverziju svog kredita navedeni *lex specialis* nije moguće primijeniti i stoga se ne radi o usporedivoj pravnoj situaciji.

28.4. U ovakvim okolnostima valja zaključiti da zamjena nepoštenih ugovornih odredaba zakonskim odredbama uspostavlja stvarnu ravnotežu u pravima i obvezama kako tužitelja kao potrošača, tako i tuženika (banke) kao trgovca jer, s jedne strane, omogućuje donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora o konverziji od strane potrošača budući da je potrošač kao slabija ugovorna strana objektivno bio u mogućnosti informirano procijeniti hoće li prihvatiti ili odbiti ponudu banke za sklapanje ugovora o konverziji. Pritom se posebno naglašava da je zaključenje ugovora o konverziji ovisilo o volji potrošača jer je samo potrošaču ostavljena mogućnost izbora prihvaćanja ili neprihvaćanja konverzije. S druge strane, ovakav način uređenja zamjene nepoštenih ugovornih odredbi omogućuje i balansiranje interesa potrošača i trgovca na tržištu.

28.5. Slijedom navedenog, Vrhovni sud smatra da nisu osnovani tužbeni zahtjevi tužitelja u dijelu kojim isti potražuju glavnice preplaćenih iznosa na temelju nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o kreditu o valutnoj klauzuli u CHF i promjeni kamatne stope na temelju jednostrane odluke tuženika. Međutim, u situaciji kada tužitelj tužbenim zahtjevom zatraži i zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o deviznoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi i to za razdoblje od dana plaćanja pojedinačnih mjesečnih obroka kredita do sklapanja Aneksa Ugovora o kreditu, taj dio nije obuhvaćen obračunom u konverziji niti je uređen u ZID ZPK/15 pa je u tom dijelu osnovan zahtjev tužitelja na temelju općeg propisa iz čl. 1111. i čl. 1115. ZOO. Dakle, tužitelju pripadaju od dana sklapanja Ugovora o kreditu pa do dana prestanka obveze izvršenom konverzijom kredita (30. rujna 2015.) zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem ništetnih i nepoštenih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i deviznoj klauzuli u CHF, što znači na sve one iznose koje je tužitelj plaćao više od početnog tečaja i od početne kamatne stope. Kod toga je također potrebno dodati da tužitelju te zatezne kamate pripadaju u cijelosti i bez oduzimanja od bilo kakve preplate utvrđene Aneksom Ugovora o kreditu na temelju ZID ZPK/15.

28.6. Sukladno svemu prethodno izloženom Vrhovni sud RH u svojoj odluci broj Rev-457/2025-21 od 27. svibnja 2026. godine zauzima pravno shvaćanje koje glasi:

"Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji."

29. Uvažavajući prethodno navedeno pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske, te uzimajući u obzir utvrđeno činjenično stanje, proizlazi da tužitelj kao

korisnik kredita i potrošač u svezi podnesene tužbe u ovom predmetu nakon što je konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u CHF-u i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredbi iz temeljnog ugovora o kreditu, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose i to u pogledu svakog pojedinačnog iznosa od dana sklapanja temeljnog ugovora o kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita odnosno do 30. rujna 2015. godine.

30. Provedenim vještačenjima koja su povjerena stalnim sudskim vještacima Marijani Matijević iz Bjelovara i Marineli Vuković iz Križevaca (list 394-403 i 552-565) utvrđeno je da je tužitelju u konverziji priznata preplata u iznosu 6.194,55 eura, da zakonska zatezna kamata na ukupno utvrđene preplaćene iznose po obje osnove (preplata temeljem valutne klauzule i preplata temeljem uvećane kamatne stope) zaključno do 30. rujna 2015. kao dana kada je izvršena konverzija sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju iznosi ukupno 3.180,91 eura, te kada se iznos preplate od 6.194,55 eura umanjuje za iznos zakonskih zateznih kamata od 3.180,91 eura, dobiva se iznos od 3.013,64 eura. Od strane vještaka također je utvrđeno da ukupne preplate za valutnu klauzulu (tečajnu razliku) i kamatnu stopu iznose 9.100,24 eura (7.877,42 eura + 1.222,82 eura), te kada se od tog iznosa odbije 3.013,64 eura kao preostali iznos preplate nakon odbitka zakonske zatezne kamate za preplaćene anuitete, dobije se iznos od 6.086,60 eura odnosno 6.086,61 eura koji je predmet tužbenog zahtjeva u ovom predmetu. Kao što je prethodno navedeno, zakonska zatezna kamata na ukupno utvrđene preplaćene iznose po obje osnove (preplata temeljem valutne klauzule i preplata temeljem uvećane kamatne stope) zaključno do 30. rujna 2015. kao dana kada je izvršena konverzija sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju iznosi ukupno 3.180,91 eura, te je navedeni iznos predmet supsidijarnog tužbenog zahtjeva u ovom predmetu.

31. Sud je u cijelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka, a sve s obzirom da su se isti očitovali o svim spornim okolnostima sukladno pravilima struke i znanosti, te je nalaz i mišljenje vještaka u skladu s ostalim provedenim dokazima i ni na koji način nije doveden u sumnju.

32. Slijedom navedenog odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim potražuje novčani iznos od 6.086,61 eura uvećano za zakonsku zateznu kamatu tekuću od 1. listopada 2015. do isplate, dok je usvojen supsidijarni (kumulirani) tužbeni zahtjev kojim se potražuje iznos od 3.180,91 eura na ime zakonske zatezne kamate na ukupno utvrđene preplaćene iznose po obje osnove (preplata temeljem valutne klauzule i preplata temeljem uvećane kamatne stope) zaključno do 30. rujna 2015. kao dana kada je izvršena konverzija sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju, a sve na način kako je to navedeno u točkama I i II izreke ove presude. Uzimajući u obzir odredbu čl. 31. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima koji uređuje tzv. procesnu kamatu (pravo da se na dospjele, a neplaćene zatezne kamate može zahtijevati zatezna kamata tek od dana podnošenja tužbe sudu za njihovu isplatu) u svezi dosuđenog iznosa od 3.180,91 eura tužitelj ima pravo na zatezne kamate tek od dana podnošenja tužbe u ovom predmetu 3. lipnja 2019. do isplate, a ne i za period od 1. listopada 2015. do 2. lipnja 2019. Naime, zakonske zatezne kamate na preplate (obračunate zbog ništetnih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli) akumuliraju se i teku od trenutka kada je banka primila pojedinu preplaćenu svotu, ali njihov tijek definitivno staje na dan konverzije.

Taj ukupni iznos obračunatih zateznih kamata do dana konverzije postaje fiksni novčani iznos (samostalno potraživanje) u svezi kojeg tužitelj ima pravo na nove zatezne kamate u smislu 31. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima od dana podnošenja tužbe do isplate. Nastavno na prethodno navedeno tužitelj je odbijen s dijelom tužbenog zahtjeva kojim potražuje zakonsku zateznu kamatu na iznos od 3.180,91 eura za period od 1. listopada 2015. godine do 2. lipnja 2019. kao neosnovanim, dok mu je zatezna kamata na isti iznos priznata od dana podnošenja tužbe 3. lipnja 2019. do isplate, sve na način naveden u točki II izreke ove presude.

33. U odnosu na prigovor zastare tuženika, sud je uzeo u obzir pravno shvaćanje zauzeto na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 30. siječnja 2020. koje glasi: "Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavak 1. ZOO/05 (članak 104. stavak 1. ZOO/91) kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora."

34. Stoga, u predmetima u kojima se primjenjuje pravno shvaćanje iz presude o kolektivnoj tužbi na temelju članka 502.c ZPP, a u ovoj pravnoj parnici se kako je naprijed obrazloženo primjenjuje, rok zastare nije počeo teći prije pravomoćnosti presude u kolektivnom sporu, odnosno zastarni rok počinje teći od pravomoćnosti odluke u kolektivnom sporu kojom je utvrđena ništetnost ugovornih odredbi i to odredbe o jednostranoj izmjeni kamatne stope od 13. lipnja 2014., a odredbe o valutnoj klauzuli u CHF od 14. lipnja 2018. S obzirom da je tužba predana na sud 3. lipnja 2019. godine, zastara nije nastupila, te stoga prigovor zastare sud smatra neosnovanim.

35. Odluka o troškovima postupka temelji se na odredbi članka 154. stavak 4. Zakona o parničnom postupku. Prilikom donošenja odluke uzeto je u obzir da tužitelj nije uspio sa zahtjevom za isplatu (izuzev zateznih kamata) uvažavajući pri tome činjenicu da je pitanje obeštećenja potrošača nakon konverzije kredita podložno tumačenju sudova iz razloga što u trenutku podnošenja tužbe, pa niti kasnije, ne postoji ustaljena i jedinstvena sudska praksa o tom pravnom pitanju. Stoga, tužba s restitucijskim zahtjevom za isplatu na temelju nepoštenih ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF koji je konvertiran u skladu s odredbama ZID ZPK-a očito nije bila neosnovana niti lišena svakog izgleda za uspjeh, pa bi u konkretnoj situaciji obvezivanjem na plaćanje troškova postupka tužitelju bio nametnut znatan financijski teret koji nije spojiv s pravom na pristup sudu kao sastavnicom ustavnog i konvencijskog prava na pošteno suđenje. S druge strane, ne postoji niti osnova da se tuženika obveže na snalažanje troškova parničnog postupka tužitelju iz razloga što je cjelokupni zahtjev tužitelja za isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredbi odbijen, a usvojen je samo dio koji se odnosi na zateznu kamatu. Radi prethodno navedenog odlučeno je kao u točki III. izreke ove presude na način da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

36. Radi svega navedenog odlučeno je kao u izreci ove odluke.

U Daruvaru, 29. listopada 2026. godine

Sudac

Damir Palatinuš

Uputa o pravnom lijeku: Protiv ove odluke nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana objave iste. Žalba se podnosi putem ovog suda nadležnom županijskom sudu, pismeno u tri primjerka.

RJEŠENJE I PRESUDA SE DOSTAVLJA:

1. Odvjetnik Krunoslav Markovinović, Bjelovar
2. Odvjetničko društvo Metelko, Knežević & partneri d.o.o. Zagreb, vaš znak: EP 0565

Broj zapisa: **9-3088f-5a000**

Kontrolni broj: **09f09-e357e-b1528**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Bjelovaru** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.